

DEBRECZENI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt., félévre 5 frt. negyedévre 3 frt. 50 kr., egy hétra 1 frt.
Megjelenik mindennap, vasárnap kivételével.

Felelős szerkesztő:
Rudnyánszky Gyula.
Kiadó tulajdonos:
Kutasi Imre.

Szerkesztőség: Nagy-Hatvan-utca 1564. sz. Dr. Dusóczky ház
Kiadóhivatal: Nagytemplom-tér, 318. sz. Sz. Nagy Károly ház
Hirdetések a legmészekebb árszámitás mellett vétetnek fel
Egyes szám 4 kr.

A bécsi magvásár és a kolera.

Debreczen, szept. 1.

(a. e.) A magvásárt, melyet nemzetközinek neveztek el, mégis megtartották Bécsben. — Azzal a nagyzási hóborrtal szemben, melyben a bécsi üzleti körök szenvednek és azzal a kétségbeesett erőlködéssel szemben, a melylyel Bécs pangó forgalmát minden eszközzel életre akarják galvanizálni, hiábavalónak bizonyultak az összes törekvések. A bécsiek inkább készek voltak behurczoltatni a kolérát, sem hogy lemondjanak arról az üres ünnepről, melyet ők még ma is nemzetközi magvásárnak neveznek, holott régen megszűnt az lenni.

Azt mondják, hogy akadtak a bécsi tőzsde befolyásosabb tagjai között, a kik azt kérték a helytartótanácsból: ne engedje meg a magvásárt; sőt a magyar kormány is közbelépett a vásár elhalasztása érdekében. A közbelépés indokolva volt: körülöttünk mindenfelé, északon és délen, keleten és nyugaton felütötte fejét a rettenetes rém, az ázsiai kolera. Németországban százával szedi áldozatait s magyon is közel fekszik a föltevés, hogy olyan sokadalom, melyen éppen a koleras országából jelennek meg nagyobb számmal, valószínűvé teszi a ragály behurczolásának veszedelmét. Már pedig ha egyszer a kolera Bécsben megveti a lábát, bizonyos, hogy mi sem kerülhetjük azt ki; reánk zúdúl egész erejével.

A DEBRECZENI HIRLAP TÁRCZÁJA.

A szerelem önzése.

Az elhanyagolt nap utolsó sugarát veti a tóra. A parton, egészen a szélén, hevesen gesztikuláló asszonyok csoportja áll, úgy látszik, valami szerencsétlenség történt. A legtöbb arczon valamelyes félelemszerű zavar, ijedség ül — halványan és tehetetlenül merednek a tóra. Igen, valami történt. Körülbelül egy hat esztendő gyermek szabadult el a kissé gondatlan gouvernante kezéből, egy tarka bogár vagy himes lepke után futott, közel ért a parthoz, megbotlott és egy jajkiáltással a vízbe zuhant. „Egon” kiáltá kétségbeesetten a fiatal gouvernante kezét tördelve, hangosan segélyért rimánkodva, — és örüléshez közel meredt a helyre, a hol eltűnt a gyermek, szétfutó vizkarikákat hagyva maga után a tó tükrén.

— Isten! segíts! — kiáltá egy más valaki, a ki az esetnek tanuja volt és gondolkodás nélkül vetette magát a hullámok közé. Merész, majdnem balga tett volt, melyet csak halálfelelemből, halálmegvetésből, vagy végtelen nemes-szívűségből lehet elkövetni. A parton állók, kik a kiáltásokra oda siettek, halálos aggodalommal lesik az eredményt, két emberélet forog kockán. Szerencsétlenségre csupa asszony van csak jelen, a halász nincs itthon s a tizennégy éves fia mentésre készen, szintén beleugrik a vízbe. Ő legjobban tudja, mire vállalkozik; a víz itt igen mély és nem egy monda kering borzasztó sze-

Ilyen magasabb szempont daczára a „vásárt” az elnök megnyitotta s a magyar kormány szépen zsebre vágja azt a legújabb kudarczát, melyet Bécsből küldenek neki haza. Az országnak biztonsága forgott szóban; ezen biztonság érdekében vetette latba szavát a magyar kormány. És szavának annyira nem volt semmi sulya, hogy bécsi kollegái nem vették figyelembe a felszólalását; ridegen visszautasították az elhalasztás iránt nyilvánított kívánságot s a sürgönyök nagy garral hirdették, hogy a huszadik nemzetközi magvásár sok ezer személy jelenlétében nyilt meg.

Gyönyörű, hatalmas kormány az, a melyik a lajtántuli kartársá előtt ilyen százalmas, ilyen nyomoruságos szerepet kénytelen játszani. Furcsa kormánytekintély, mely elbukik a bécsi börzianerekkel szemben javaslatával s nem képes érvényesíteni akarátát a kicsinyes szempontok, a haszonlesés és üzérkedés miatt akkor, midőn milliók nyugalma és ezek élete forog kockán.

Hiszen bármely más kormánynak csak egy szavába lett volna szabad, hogy kerüljön még olyan gyülekezet eltiltásának a kieszközlése is, a mely nagy fontossággal, nagy kihatással s közvetlen érezhető anyagi és erkölcsi előnyökkel jár. De itt miről van szó? Oly intézményről, mely már évekkel ezelőtt elvesztette minden jelentőségét. Bécs régen megszűnt a monarchia gabonaforgalmának központja

lenni és évek óta óriási csaldódás volt a magvásárok eredménye; üzleti szempontból pedig ez a két napig tartott magvásár jóval mögötte áll egy élénkebb budapesti tőzsdenapnak.

Ma már mindenki tisztában van azzal, hogy az az állítás, a mivel e magvásár létjogosultságát igazolni akarják, hogy a magvásáron szabályozódnak az árak, — nem egyéb, mint nevetséges nagyképüsködés; mert a gabona-árakat szabályozó konjunkturákat nem lehet egy napra és egy helyre szorítani.

Csakhogy a bécsiek az ő haldokló forgalmuk mellett kézzel-lábbal kapaszkodnak, hogy egy pár száz idegent csódiithessenek falaik közé. A kihalt, üres és csöndes császárváros forgalmát minden áron is élénkíteni akarják s az osztrák kormány elég szűkeblű, hogy eme kicsinyes szempont által vezettesse magát. Ezért a börzianerekre hallgat és elutasítja magyar kollegájának a legfontosabb közérdek által indokolt felszólalását; belerohan az öngyilkosságba, belerántva a veszedelembé minket is.

Valóban, kíváncsiak vagyunk reá, hogyan tudná elviselni kormányunk, — ha, isten ne adja, — végzetes következményei lennének a bécsi komédiának, — azt a felelősséget, melyet Bécsessel szemben újból kitüntetett tehetetlensége hárit reá s mit tesz, ha a „nemzetközi” magvásár csakugyan a nyakunkra hozza — a nemzetközi kolérát.

rencsétlenségekről, melyek mind e helyhez fűződnek. De végre elmúlt minden . . . A gyermek ájulva, de még élve, előkerül; az a nő, a ki kihuzta, maga is alig áll a lábán. Csak annyi ereje van, hogy a gyermeket a görcsökben vonagló kis gouvernante-nak átadva, néhány szót tudott még rebegni: „Itt van — théat — haza . . .” És eszméletlenül esett össze.

Egy óra mulva az egész fürdőközönség arról beszélt. Az élénk gyermeket mind szerették és sajnálkoztak az apján, a ki még oda volt egy nagyobb sétán.

— És ki az az ifju hölgy? — kérdezték többen. De senki sem mondhatott bizonyosat. Egyesek a nevé tudták s hogy néhány hét óta van már itt az anyjával. De igen visszavonulva élnek.

*
. . . Egy pillanat volt, melyben az életnek minden boldogságát még egyszer átérezte, átvonult szívéen villámgyorsan egy mohó vágy: élni, küzdeni a tomboló elem ellen, a boldogságáért, annak az embernek a boldogságáért, gyermekeért, mindenéért . . . bánja is, ha az ő élete el is vész cserébe . . . És az utolsó percz emberfeletti erőt adott neki, megragadta a gyermeket, a partra hozta, még egyszer átölelte és sötét lett körülé minden . . .

Miért tette? Azt Isten akarta? Vagy véletlen volt? Valami mondhatatlan, üdvözítő érzés fogja el. Tudja, hogy megmentette az egyetlen, a kit szeret a bánatos apa, a kiért egyedül tartja érdemesnek az a férfi még az életet.

Ezentul észébe kell jutnia annak az embernek, valahányszor a fiára néz. Nem! Hogy el-

pirult! Feltűnik előtte egész ocsmányságában az ő érzése. Hát ezért tette volna? Mert szereti, mélyebben, forróbban, mintsem maga is hinné. Egyedüli boldogsága volt, ha rá gondolhatott és legnagyobb kinja az életben.

Es mégsem volt szabad elárulnia szerelmét, féltett titkát, hidegnek, közönyösnek kellett lennie az iránt, a kiért rajong. És ő? Ó tréfált, nevetett és fecsegett vele, mint a hogy egy negyvenkilenc éves ember bánhatik egy nagyon fiatal leánnyal. Egyszer olyan különös óra lehetett, szomorú multjáról beszélt neki, szerencsétlen házasságáról, arról a három évről, melyet kiszertne feledni az életéből örökre. Azt a küzdelmet vázolta, melyet átélt, mig eltudta magát határozni a válásra, mely akkor mindenüknek jobbitott a sorsán. Akkor maradt ez a gyermek nála, egy napsugár a sötét multból, mely a jövőbe világít és megaranyozza a jelent.

Ezért a fiúért él . . . És erről beszélt neki az öszülő férfi . . . Halványan, dobogó szívvél hallgatta, olyan boldog volt, hogy fájdalomát közli vele. Aztán egyszerre felállott a férfi, fájdalmas mosolylyal nyujtott kezét neki: „Gyermeke — mondá — elfeledtem, hogy ön fiatal még, nem ismeri az élet viharait, ne ismerje meg soha. — Igazságtalan voltam, hogy ifju lelkét ilyen beszéddel terhelém, felejtsem el mindent és jussom észébe, — hogy a földön boldogok is vannak, hogy önnek e boldogok közé kell tartoznia, vagy már oda is tartozik? . . . Ugy örüljön és őrizze meg eszményét!” Ezzel ott hagyta őt. Férfi volt, ő leány. Beszélhetett, de nem érzett semmit s ah, ő annyit érzett, de nem volt szabad szólnia!

— **A király levelezése a pápával.** A hercegprimás, úgy nyilatkozott, hogy arról az állítólagos levelezésről, melyet a király és a pápa folytattak, nincs tudomása. Hogy ez az egész levelezés koholmány, azt ma megerősíti a bécsi Fremdenblatt is írván következőket: „Ama több oldalról említett levelezést illetőleg, melyet az utóbbi időben állítólag a király és a pápa folytattak, illetékes helyről kijelentik, hogy a hír úgy ó felségének a pápához intézett levelére, mint a Revertera nagykövet által állítólag hozott válasza vonatkozólag teljesen alaptalan.”

— **A rendőri bíraskodás egyszerűsítése.** Ama törvényjavaslatnak, a mely az igazságügy-miniszteriumban a rendőri bíraskodásról most készül az a legfőbb előnye, hogy még fogja szüntetni a mostani komplikált könyvvitelt. A rendőri bíraskodás panasz jegyzőkönyv fővétele utján történik s fellebbezések esetén csak a panaszjegyzőkönyvet terjesztik föl. A kiszabott és behajtott bíróságokat a közadók módjára kezelik.

— **Állami községi adóvégrehajtók.** Röviden említettük már, hogy a pénzügyminiszter állami községi adóvégrehajtói állások szervezését tervezi. Most közölhetjük, hogy a javaslat megokolása szerint ez intézmény nem ró külön terhet, a községeknek, mert az állami községi adóvégrehajtók javadalmazása ki fog kerülni a községek részéről ma is szedett adóbehajtási illetékből. Egyelőre járasonként 2-3 adóvégrehajtó állást szerveznek s az adóbehajtási illetéket kumulatív fogják kezelni.

— **A bolgár kiállításon.** Ferdinánd fejedelem megnyitó beszédében azt mondotta, hogy az a készség, a melylyel a bolgár nép a kiállításban résztvevő, eléggé mutatja, hogy ez a nép a civilizáció és haladás szolgálatában ugyanolyan állhatatosságot tanusít, mint politikai önállóságának védelmében. „Kétségtelen, hogy ez a gyümölcsöző munka, és ez a fáradozás alapját képezik politikai életünknek is, és bennük látjuk az okait annak is, hogy miért részesül Bulgária

a civilizált világ elismerésében. Bűszke vagyok arra, hogy isten megadta nekem azt, hogy megnyissam ezt az első bulgáriai kiállítást. Ujjá ébredésünk történetében egy fontos esemény. Vele bezárul egy korszak, és vele kezdődik egy új aera, a melyben a bolgár nép fáradsággal és szorgalommal jobb jövőt teremt majd magának, és hozzájárul majd a maga részével is a haladáshoz és humanitáshoz.” — Az ünnepi banketten, a melyen a fejedelem elnökölt Ferdinánd felköszöntőben dicsőítette a polgárok szorgalmát és a kormány és képviselőinek buzgalmát; különösen megdicsérte Nacsevics pénzügyminisztert, mert az ő kezdeményezésének köszönhető a kiállítás létrejövele. Ha nem lenne meg mindenki az a katonai elv, hogy kötelességét teljesítenie kell, akkor nem ülték volna meg ezt az ünnepet. A herceg a szorgalmas és békés Bulgáriát, a kiállítókat és mindazokat élte, a kik a kiállításon közreműködtek. A herceg felköszöntője viharos lelkesedést keltett. — Utána Stambulov állott fel. Azt mondotta, hogy Bulgária mindazt, a mije van, csakis Ferdinánd fejedelemnek köszönheti. A fejedelem mindenét Bulgáriának áldozta és csak önfeláldozása által lett lehetővé, hogy Bulgária mostani állását foglalja el. „Ez a kiállítás mutatja, így szól Stambulov, hogy Bulgária békés ország. Nincs más becsüvgyünk, mint az, hogy előre haladjunk a civilizáció útján. Bulgária nem is gondol arra, hogy a zavargások hazája legyen. Nem kívánunk mást, mint hogy békében élhessünk belső fejlődésünkben és hogy ebben senki se háborgasson bennünket.” Beszéde végén háromszor élte a fejedelmet, a mire a jelen voltak perczekig tartó zajos éljenzéssel válaszoltak. Mikor a fejedelem a nemzeti himnusz hangjaitól kisérvé, elhagyta a kiállítást, a jelenlévők valamennyien, Stambulovval együtt, a nemzeti lorotánczot kezdték járni. A palota előtt Ferdinánd a nézők ujjongása között megölelte és megcsókolta Stambulovot.

A földmives iskolák.

Debreczen, szept. 1.

A mezőgazdasági szakértelem terjesztése parasztgazdáink között mezőgazdasági fejlődésünk

legfontosabb, de egyszersmind legnehezebb problémája.

Az ismeretek terjesztése a többoldalulag kiművelt közép- és nagybirtokos osztálynál nagyobb nehézségekkel nem jár. A szaktudomány megközelíti ezeket a szakkiadományok, vagy az időszaki sajtó szakközleményei által. A fejlettebb intelligenciájú ember sokféle érintkezik, lát, hall és tapasztal s képes arra, hogy a szóval, elvontan nyert utbaigazításokat gyakorlatilag hasznosítsa.

Nem úgy a parasztgazda. Tapasztalatok által régen igazolt tény ma már az, hogy a szakismeretek céljából kiadott és széles körben elterjesztett gazdasági szakmunkákból igen keveset okul a volt telkesgazda, még akkor is, ha olvassa azokat. A napi és szakajtó közleményeinek olvasása nincs módjában. Olvasás által tehát a kisgazda megközelíthetetlen a mezőgazdasági szakképzésre nézve.

Sokan azt hitték, hogy ezen problema a vándortanító által lesz megoldható. A vándortanítók meg is kezdték működésüket s járták az országot. Az eredmény azonban legnagyobb részben nem lett az, a mit vártak.

Kétségtelenné lett, hogy a vándortanári előadások nem tudtak elég mély nyomot hagyni kis gazdáink értelmében. Elröpültek a szavak, s az elvont előadás után a kis gazda nem tudta áthidalni azt az ért, a mi az elméleti oktatás és annak gyakorlati alkalmazása között van. A félreértett elméleti fejtegetések sok helyütt kétfelveteket támasztottak a kis gazdáknak minden újabb ismeret célszerűsége iránt.

Ezen tapasztalatok folytán további módokról kellett gondoskodni, melyek alkalmasabb legyenek arra, hogy a szakértelem terjesztése a paraszt gazdák között eredménytel járjon.

A mennyiben kitűnt az, hogy a kis gazda olvasmányok, sem elméleti oktatásból nem okul, át kellett térni oly irányra, mely szerint a kis gazdáknak mód nyujtatik arra, hogy a nyert ismereteknek azonnal gyakorlati alkalmazást is lássák, s így a szükséges ismeretekről elméjükbe bevésődő tiszta képet nyerjenek.

Ezen irányt a kormány is fölkarolta; a

Késő este érkezett meg és alvó gyermeke előtt állt. A nevelő nő lábai elé vetette magát és úgy kért tőle bocsánatot. Megmeredve hallgatta, némi halványosság ömlött el még mindig szép vonásain és egy pillanatra öregebbnek látszott, mint a milyen volt. Aztán mindenkit elűzött magától és bezárkózott gyermekével.

És a mint nézte, nézte, a gyermek álmában megmozdult és feléje fordította arcocskáját. Leborul az ágy mellé és zokogott.

És ekkor mint egy fehér angyal, úgy repült lelkén át egy kép: annak a fiatal leánynak a kéze, ki megmenté gyermekét.

— Nagysád, szolt hozzá másnap tört, halk hangon ön megmenté a fiamat, hogyan . . . nem tudott tovább beszélni.

— Csak azt tettem amit felebaráti kötelességem parancsolt és felváltva pirult és halványodott; mindenki így cselekedett volna.

— Oh, nem, voltak ott mások is, nem szólok rólok, de tudom, ezer közül nem tette volna egy, a mit ön cselekedett. Isten a tanum, — és egész közel jött hozzá — ha barátára lesz szüksége gondoljon reám, reám, a kit örök hálára kötelezett.

Megragadta kezét és szorosán tartotta sokáig, a könnyei végig folytak arcán.

— Köszönöm az istennek, hogy erőt adott e tette nekem, — mondá lassu, szinte tompa hangon és elfordítá arcát, hogy ne lássa senki könnyeit. Olyan gazdaggá, boldoggá tette ezt az embert, visszadta annak a legdrágább kincsét, az életét — mi kellene több, nem elég boldogság ez neki? És mégis, míg így kezébe tartotta kezét, fájdalmas vágy rezgett át egész valóján, érezte, hogy ha el nem fut mindjárt, nem tud uralkodni magán, elárul mindent. „Bocsásson meg” és kimenekült a szobából. A férfi sóhajta nézett utána. Talán ez az angyal is boldogtalan kérdé magától, míg lassan távozott.

S a leány fülében cseng még egy szó szinte vádként: a „többiek”. a „mások”, a kik ott voltak, a kik nem tettek volna úgy mint ő . . .

Hát igazán nemes tett volt-e, a mit ő cselekedett? Ha nem szerette volna azt az embert, nem állott volna ő is úgy mint a „többiek”? Hát nem önzés volt e tett, a „szerelem önzése” mely akkor egyszerre el fogta minden erejével és őt utána küldte a gyermeknek a vízbe? . . .

Virágot hozott neki mindennap. Fehéret és pirosat, mert egyszer megmondta neki, hogy ezeket szereti. Néha egy nagy nagy viruló, illatos csokorhoz, olyan közel tartja, az ajkai érik a virágokat és olyan jól érzi magát, olyan könnyűnek az életet . . . Mert attól a naptól fogva beteg.

As élet a halál küzdenek érte és még nem tudni, melyik lesz a győztes.

Nehéz tüdő bajba esett. A lázak napról napra elgyengítik azt a szép, formás, erős leányt megszívják tönkre teszik. Az anyja éjjel nappal mellette viraszt. Néha, mert olyan nagyon kívánczik, ki viszik a napos verandára, a honnan a hegyekre láthat és a tóra el . . .

Virágot hoz neki mindennap és ő mosolyog a virágoknak és újra elcsendesedik. Nem tud sokat beszélni, minék is beszélne, így a legszebb. Az a komoly képű ember, ősz szürkülő hajával elmerengve áll a beteg előtt . . .

Olyan másképp nézi azt a lányt, olyan másképp adja át neki a virágokat, másképp is szól hozzá. Valami édes vágy húzódik át szívében. Ha sejtje-e az a leány?

Hosszu fáradt egy nap volt, mint egy álomra, úgy gondol arra az emberre. A tárgyakat nem tudta megkülönböztetni, oly kimerültség vett rajta erőt és úgy tetszett, mintha az élet lassan válni készülné tőle. Nem tudta mért, de elveszté minden kedvét az életben egyszerre.

A férfi előtte állt ragyogó tekintettel. Ha most megmondaná neki s mily örömet halt volna meg akkor érette is nem csak gyermekéért. Nem is volna olyan nehéz megmondani, hisz úgy is meghal azután nem sokára, egy hal-

dokló nem venné rossz néven . . . De még sem. És olyan terhes az élet s a halál olyan szép, olyan szép.

— Szívesen halok meg rebegte félhalkan öntudatlanul szinte.

A férfi összereszt.

Ő másra gondolt, valami tavaszi láz, álmodozás fogta el: ha ez a leány övé lehetne, ha az isten meggyógyítaná ezt a szelid, édes teremtést! Meg kell gyógyulnia, — élnie kell, kell kell . . .

S a leány mindezen álmokra azt feleli:

— Szívesen halok meg!

— Nem szabad így beszélnie, nem már az anyjáért sem, saját magáért se s az én kedvéért se. És . . . Szemük találkozott, megértették egymást.

A férfi keze után nyult.

— Azt hiszi, hogy élnem kell . . . Nem tudja befejezni. Aztán valamint később folytatja, a szerelem önzése beszél belőlem . . . És olyan nyugodt, szinte természetes neki ez a egész dolog.

— Belőlem is az szól . . . mondá a férfi. — Jó Istenem, csak késő ne legyen, hála neked.

A tó partján állanak a férj és feleség. Ugyanazon a helyen, a hol a fiu tavaly beesett. Most kezén vezeti az asszony a gyermeket. Az asszony egy kicsit rosszul néz ki még, de boldognak látszott, nagyon boldognak. Hallgatnak. Mindegyik saját gondolatával van elfoglalva. A nap végső sugarait veti a tükörre, — mint akkor . . .

— Ha most . . . és összerázkodik a gondolatra a férj és elhalogat. Az asszony azonban eltalálja gondolatát.

— Ha most történnék, a mitől az ég óvjon, érted tennem és a mi kedves Egonunkért, a mit tennék — és könyezve mosolyog a szép gyermekre.

miniszter úgy kis gazdáknak szándékozik kolák tanerő gazdasági sz zótti terjeszt kódésének n

A föld sági munkát egyéneket k munkák vez mészatók k kat. hogy gyobb haszn senek.

A cél gazda-nemze és a felölt

A föld azonban nín zánk minden vidéken legy

Mindé közelítve az oktatásával

A föld működésérő találunk, r intézményé tése célba tetett.

Nagy ladásának k gazdák fia, ben keresté viselve a rétegekből miatt másh kola bevég elemek leh kes gazdák a kedvezme fiait a legsz golni fogja fiaik munka szükségük hássák.

A föld tésére, hog i s k o l a t ó l e g k kisgazdák r képességén roljon, szó dasági közp Egyik az, k tak föl s c nyának jav magvakat, baromfi-an miniszter : időben és körüllevő iskola hely t é l i g a rendeztetel elöhaladás

Sokat egyrészt a közeli m zett nőven nem érvén nia kell a örökét, so

A fe nyaink kel tása érdek

Örön hogy az i kezdenek szek buzg kezett a k erők meg

A m tényezői, irányt vet gyümölcsö szakismer

1892/261

3-4. lap a kieg. l.

miniszter ugyanis ezen gyakorlati oktatását a kis gazdáknak a földmives iskolák intézményével szándékozik kapcsolatba hozni s a földmives iskolák tanerőit és gazdaságát akarja a mezőgazdasági szakértelemnek a paraszt gazdák közötti terjesztésére fölhasználni, ezen iskolák működésének megfelelő kiterjesztése által.

A földmives iskolák célja minden gazdasági munkát kellően értő és ezeket végezni tudó egyéneket képezni, kik mint a mezőgazdasági munkák vezetői, az iskola vidékén bizvást alkalmazhatók legyenek: oktatni a parasztgazdákat, hogy ezek birtokuk okszerűbb és nagyobb haszonnal járó kezelésére képesíttessenek.

A cél tehát kettős. A fiatal volt telkes gazda-nemzedék mezőgazdaságon való nevelése és a felnőttek oktatása.

A földmives-iskolák mai száma mellett azonban nincs még az e cél elérve, hogy hazánk minden azonos gazdasági viszonyaikkal bíró vidéken legyen egy kisgazdákat nevelő iskola.

Mindaddig csak igen kis mérvben lett megközelítve az a cél, hogy az iskolák a felnőttek oktatásával is foglalkozzanak.

A földművelésügyi miniszternek 1890. évi működéséről szóló jelentésében oly kijelentéseket találunk, melyek szerint a földmives iskolák intézményének mindkét irányban való fejlesztése célba van véve, sőt már folyamatba is tétetett.

Nagy akadály volt a földmives iskolák haladásának kitűzött céljuk felé az, hogy a telkes gazdák fiai, a kiknek oktatása a főcél, kis mérvben keresték föl ez intézeteket. Erősen volt képviselve a földmives-iskolák s más társadalmi rétegekből való elem, a mely képesség hiánya miatt máshol nem boldogulván, a földmives iskola bevezetésével kívánta jövőjét biztosítani. Ez elemek lehető apasztása célul tűzött ki. A telkes gazdák fainak bevonása érdekében pedig az a kedvezmény lépett életbe, hogy a kisgazdáknak fiait a legszorgosabb munka idejében szabadságot adják a legfontosabb munkák idejében, midőn erre legnagyobb szükségük van, saját gazdaságukban hasznosíthatassák.

A földmives iskolák másik irányának fejlesztésére, hogy tudniillik minden földmives iskola vidékének népevel lehetőleg kapcsolatba lépjen, hogy a kisgazdák üzemenek javítására, azok intellektuális képességének emelésére direkt befolyást gyakoroljon, szóval, hogy az iskolák vidékük mezőgazdasági központjává váljanak, két dolgot monda. Egyik az, hogy az iskolákban pepinériák állítottak föl s onnan osztják ki a vidék állatállományának javítására szolgáló apaállatokat, a vetőmagvakat, gyümölcsöjtványokat és a nemesebb baromfi-anyagot. A másikra nézve így szól a miniszter: „A tanítással foglalkozóknak a téli időben és vasárnapokon való kiküldetése által a körüllevő községek gazdáit oktatni kívánom, az iskola helyén pedig, mihelyt erre alkalom nyílik, téli gazdasági tanfolyamokat rendeztetek, a melyek útján az iskola vidékének előhaladására vélek hatni.

Sokat jelentő intézkedés ez, ha fölgondoljuk egyrészt azt, hogy az ifjak oktatása csak félig közelíti meg a célt. Mert hiszen az iskolát végzett növendék, a mint apja gazdaságába lép, nem érvényesítheti magát, hanem alkalmazkodnia kell apja gazdasági rendszeréhez. Mire átveszi örökét, sokat felejtett, sokról leszokott.

A felnőttek oktatása tehát gazdasági viszonyaink kellő mérvben és intenzivitással való javítása érdekében alig mellőzhető.

Örömmel konstatálhatjuk ez alkalommal, hogy az iskolák ezen téli oktatása iránt élénken kezdenek kis gazdáink érdeklődni, a falusi lelkészek buzgólkodása folytán annyi kis gazda jelentkezett a községekben a részvételre, hogy a tanerők megszaportítása nélkülözhetlen leendő.

A mezőgazdasági szakoktatásnak tárgyalt tényezői, a földmives-iskolák működése tehát oly irányt vett, a mely mellett tevékenységük a leggyümölcsözőbb leendő, kis gazdáink mezőgazdasági szakismereteinek fejlesztésében.

Konyári.

Szeptember.

— A pályaválasztás. —

Debreczen, szept. 1.

Még csak pár nap s gyermekeink sorsa fölött újra el van vetve a koczka egy esztendőre. Határozatlanul, tanácstalanul áll a szülők nagy része a pályaválasztás előtt. A gyermek jövődó életének most kell megvetni az alapját. Érezzük a dolog fontosságát. Voltaképen szeptember elsején születnek meg az elzúllott existenciák, a tönkrement zsenik s azok a nyomorban sinlődő, jobb sorsra érdemes pályatüresztett emberek, kikkel telítve van a társadalom s kik keserűen hivatkoznak szüleik hibájára pályájuk megválasztásában.

Ezektől meg kell menteni a társadalmat, vagy legalább összes erőinkkel oda kell hatni, hogy csökkenjen az ijesztően nagy szám.

A gyermek sorsa felett a szülők határoznak, tehát ezek a felelősök is a jövőjeért. Nagyon meggondolni való dolog ez. A késő bánat már semmit sem ér, a jó irányba terelt tehetség és szorgalom a mai reális világban boldogulást terem.

Szomorú tapasztalatokra tehet szert az ember, ha Magyarország tanügyi statisztikájában lapoz. Ezek a napok még mindig nem eléggé komolyan folynak le nálunk. Az ambíciók céltalanok, a gyermekek jövőjére célzó törekvések pedig nagy részben helytelenek. Alapjában meg kell változni a szülők gondolkozásmódjának a megélhetés módzataira nézve, ki kell ölni gondolkozásukból azt a beteges irányt, mely rákényszeríti a gyermekeket a tudományos pályákra.

Ha van képessége a tanuló ifjunak, ha nincs, az mindegy. Következések maradnak a szülők abban az előítéletben, mely szerint nem tudnak uri embert másként elképzelni, mint tudományos pályán. Gyermekeikből pedig minden áron uri embert akarnak nevelni. Kinlódik mind a két fél hosszú időre, minthogy az ilyen uraság sok tanulásba és nagy időbe kerül. Végre befejezte a fiu a pályáját s akkor veszi észre, hogy áldozatul esett szülői beteg gondolkozásmódjának s amiért küzdött, a megélhetésre képtelen. A társadalom igényei óriásiak az egyén irányában, de ez ellenében vajmi keveset tud nyújtani a tudományos pályán élők számára. Nem adhat többet, mert szegény s ma, — a realizmus világában nem is érzi magát többre kötelezve.

A gimnáziumok tul vannak tömve, a reális tanintézetek pedig még egyszer annyi növendéket fogadhatnának magukba mint amennyit odaküldenek. A szülőket még most sem képes elrejtteni a sok kiáltó példa attól, hogy gyermekeiket okvetlenül tudományos pályára adják. Nem akarják meglátni a közöttünk bolygó sok szálanmasszan szegény embert, a sok kenyér után szaladó éhes tanult embert. Nem akarják észrevenni azt, hogy a társadalom már is képtelen a diplomás embereknek kenyeret adni s hogy a tehetségekben kiváló, kitűnő emberek sem szerezhetik meg szellemi fölényükkel azt az anyagi lételt, amelyt érdemelniének. Igaz nevéen szólítva, tisztességes szegénység jut a szerencsésebbeknek, nyomor a szerencsétleneknek, míg kiválik közülök egy nagy százalék, mely a nyomorral se tud megküzdeni, hanem beáll az elzúllott existenciák sorába s a társadalom testén élő nullává változik.

És miért? Előítélet indokolatlan dőlly, velünk született ferdeség miatt, amelyet nem akarunk, nem tudunk leküzdeni. Több ez mindezeknél. Olyan lelkiismeretlenség, melyet azokkal szemben követünk el, akiknek legtöbbször tartozunk: gyermekeinkkel. Nevetséges és bűnös törekvésekkel találkozunk az ember tlyenkor, szeptember előtt. Olyan eseteket lát, melyen fölhaborodik. Olyan gyermekeket kényszerítenek vissza az iskolákba, akik eddig is csak azért jártak oda hogy beh bizonyítsák mennyire nem oda valók. Bármely más pályára, csak tudományosra nem — és a szülők hamis ambíciója mégis visszakényszeríti őket a könyv mellé, holott más téren tisztességes és hasznos tagjaivá lennének a társadalomnak. Így a romlás vár rájuk.

Magyarország ipara és kereskedelme forrong. Soha inkább be nem bizonyította, mint most, hogy pályát képez és jó megélhetés, társadalmi állást biztosít annak, aki itt keresi boldogulását. Az az inodokolatlan ilőítélet, melyet a magyar közönség az ipar és kereskedelem iránt érez, most a legneveltegebb. Az iparos és

kereskedő tiszteletnek és anyagi jólétnek örvend. Az ipar és kereskedelem képes arra, amint a tudomány nem ad, képes megjutalmazni tehetséget és a munkát érdeme szerint.

Reális pályára kell küldeni a gyermekeket. Ezzel tartozunk nekik és a saját lelkiismeretünknek.

Külömfélék.

* **Kossuth Ferencz nem jön haza.** Hiába készültek a magyarok Kossuth Ferencz ünnepélyes fogadására, a tervek mind hiábavalók. Kossuth Lajos fia nem jön el a tállyai templom felavatására, mert nem tartja illendőnek a fiu, hogy Magyarországra jöjjön akkor, a mikor apja hontalan. Ezt meg is mondja Helfy Ignácshoz, mult hónap 27-dikén intézett levelében, mely így szól:

„Kedves jó barátom! A hazai lapokból látom, miszerint engem szeptember 19-ikére Tállyára várnak, hogy atyám képviselőjében részt vegyek az egyházfelavatáson, melyet a hegyaljai ág. egyházmegye kegyeletes érzellemmel rendezett. Ez alkalommal sok helyen nagyobb mérvű fogadtatásomra készülnek; és ennek folytán kényszerítve érzem magam nyilatkozni. Nem lesz nekem megadva a szerencse, hogy ez alkalommal viszont láthassam a rég elvesztett hazát, még pedig azért nem, mivel: 1. Atyám nem bízott meg képviselőjével és ezt, ismert elveivel összeférőleg, nem is tette; 2. ha meghívás nélkül hazamennék, összeütközésbe jönnék atyám nézeteivel, melyeket tisztelni szent kötelességem; 3. addig, mig atyám hontalan, nekem is hontalannak kell lennem, ezt hozza magával oly érzelmek egész halmaza, melyek magyarázatra nem szorulnak. Legyen kérem szives kedves jó barátom, tágabb körben tudatni a fentebbieket és fogadja legőszintébb baráti üdvözlőmetet. Kossuth Ferencz.”

* **Az amerikai cigánybáró.** Wanamekernek, az ismert amerikai milliomosnak fia Párisban járván, annyira beleszeretett a magyar zenébe, hogy a Balogh-féle banda hat tagját a primással együtt megfogadta fényes föltételek mellett házi zenekarának. A cigányoknak, a kik októberben mennek az ő „cigánybáró“-jokkal Amerikába, nyilvánosan fellépniök nem szabad, csupán Wanameker termeiben fognak játszani. Gazdájuk fényes operett-kosztümöket szabott rájuk, melyeket ő cigány nemzeti viseletnek nevez.

* **Hatszáz forint hét évi rabságért.** Egy Gráczból érkezett távirat megrendítő esetről értesít bennünket egy Holzbauer nevű fegyenczről, a ki állítólag elkövetett gyilkosság miatt husz évi fogságra ítéltetett s büntetéséből hét évet már kitöltött. Most bebizonították, hogy ártatlan. A szerencsétlen embert azonnal szabadon bocsátották. Hét évig tartó szenvedéseiről, egész életének a tönkremenéséről, hatszáz forinttal kárpótolta őt az uralkodó kegye. Justitia istennőnek nincs oka ujjongni e sikere miatt.

* **Várból disznó-öl** Jóérzésű emberek művelt országokban, a nemzeti dicsőségnek minden emlékét megbecsülik, megőrzik és büszkén mutogatják az idegeneknek. Nálunk egymásután hordják szét a várak omladozó köveit s a praktikus élet a kegyelet oltárán tömjén helyett kását rotyogtat s pecsenyét süt. Igaz, hogy az olaszok is csináltak már akárhány templomból osztériát, de nekik maradt annyi műemlékük, hogy az egész Olaszország muzeum, a hol a mult történelme a kövekre van írva s a falak beszélnek. Lapunk egyik levelezője arról értesít bennünket, hogy Drégely várát is szétronditják a környéken levő falusiak. Ott, ahol a hős Szondy paripái nyertettek, most éhes ártányok rőfögnek s ahol a két apród lantja pengett és sohajtásuk belevegyült a dal hullámaiba, most gömbölyű disznók szuszognak, elárasztva a levegőt az egyéni párolgásoknak különböző jellegű illataival. A várból mindazonáltal maradt még néhány fal és torony. — Ezeket még meg lehetne menteni az enyészettől, ha idejekorán intézkednének; mert bizony a pogány nem pusztított annyira, mint ezek a falusiak, a kik a régi dicsőségnek többre becsülik a disznó egészségét.

* **Szomorú virágfakadás.** Kis-Szántó község tegnapelőtt egy szerelmi drámának volt színhelye, mely főleg arról nevezetes, hogy hősei

alig léptek ki a gyermekorból. Tolvaj Albert szolgálégyen 17 éves kora daczára forró szerelemre gyuladt a bíró 15 éves leánya: Tóth Rozália iránt. — Ily fiatal szerelmes kedélyeknél ritka elhatározottsággal nem sokáig habozott, hanem odalépett a szigorú bíró ur elé és annak rendje és módja szerint megkérte a leány kezét. A bíró egyszerűen kikaszarta a fiút és ez eljárását még indokolni sem találta szükségesnek. Az elutasított kérés annyira zokon vette a dolgot, hogy hazament, revolvert vett elő és szíven lötte magát. Rögtön szörnyet halt. A halál oly hirtelen állott be, hogy a fiu a lövés után meg sem mozcizant; úgy találtak meg holttestét, a széken, ülő helyzetben. Az öngyilkos több levelet hagyott hátra, egyikben a leánytól veszté érzékeny bucsut, a másikban testvéreivel tudatja, hogy véget vet életének és a harmadikban édes anyjának azt a mindenesetre nagyon üdvös tanácsot adja, hogy gyermekeit úgy nevelje, hogy szívökben sohse verhessen gyökeret a szerelem, ez az édes, de fájó érzés. A poétikus lelkületű jó fiút az egész község szívből sajnálja.

Alter ego.

— Vigécz-kaland. —

Itt történt a múlt héten egyik szomszédos faluban.

Az urasági kastély árnyas verandáján hűsölt az egész uri család, nyaraló vendégeivel egyetemben.

Egyszer csak takaros porfelhő kerekedik az országon.

Mindenki oda figyelmezt; találgatják, nem-e oda tart valami váratlan, de szívesen látott vendég s csakugyan épp' a kapu elé kanyarodik a poros sárka bicska, melyből egy simára borotvált képű, fiatalos uri ember ugrik le, kukoricza köpönyeggel és vászon sisakkal.

Ahogy megpillantják a házbeliek, hatalmas örömrivalgás támad; hölgyek, urak versengve szaladnak a jövevény elé, ki hol éri, nyakába ugrik, ölelgeti, csókolgatja: hogy az majd megbomlik csudálkozásában.

— Na szép, hogy megjöttél.

— Miért nem sürgönyöztél?

— Reggeliztél már? Ugy-e nem?

A különböző kérdések zápora nem engedi, hogy szóhoz jusson s már ott leli magát a terített asztal mellett, farkasszemét nézve egy rögtönzött, de nem kevésbé dus reggelivel.

Mit tegyen, emberül neki lát s alig kezd pihenni, máris hatalmas csibuk nyom a szájába a szívelyes házigazda, a csibuk illatos török-dohányán öklömnyi paraszt fu két pofára a livrés inas.

— Hát hogy vagy?

— Köszönöm jól.

— Milyen volt arra felétek a termés?

— Bizony nem a legjobb, különösen a kukoriczát ütötte meg a hő.

— Akkurát mint nálunk is. Hát a feleséged mit csinál?

A jövevény pillanatig elcsudálkozva rámered a kérdésre, aztán elérékenyülten elkezd pislogni, nagy pamut kék zsebkendőt von elő zsebéből s azzal rejti kitörő zokogását.

— Meghalt.

Egy perc alatt, mintha dinamitbomba robbant volna szét köztük, talpon volt az egész társaság. A férfiak elkomolyodtak, a nők sikoltoztak, egy agg urnó pedig a ház tiszteletreméltó matrónájára, tőkéletesen elájult.

— Hol, mikor? Hát mért nem értesítettél te boldogtalan?

A jövevény elkezd ötlölni, hatolni, — végre kisúti:

— Már hogyan értesítettek volna, mikor — voltaképen — még most sem tudom, kik a gyato k.

Ujabb, még általánosabb elszörnyedés; egy élénkebb fantáziájú házbeli azt az indítványt teszi, hogy a szegény Feri nyilván megboldult a súlyos családi gyász alatt.

Elkezdik vigasztalni:

— No no, édes Ferikém, azért nem szabad elcsüggedned, gondolj két kis fiacskádra.

— Bocsanatot kérek, nekem nincs egy fiam se, hanem igenis van három lányom! A nevem pedig semmiesetre sem Feri, hanem Schwarcz Ignác Debreczenből, a ki ezen igazolványok sze-

rint jőféle olajban és kenczében utazom. S ép a cséplési szezon alkalmából bátorkodtam betérni ebbe a kastélyba, hogy felajánljam czégem szolgálatait.

Nagy öröme, derűség közepette konstatálja a háziur, hogy a derék vigécz a megszólamlásig, sőt még azontul is szakasztott hasonmása az ő szeretett Feri öcscsének.

Annak öröme, hogy a Feri felesége nem halt meg, olyan remek üzletet csinált az élelmes vigécz, hogy holta napjái megemelegeti.

Még ebédre is megmarasztották s poharzás közben a háziur nem szünt meg folyton fixirozni a csodálatos hasonlatosságban leledző vendéget, egész barátságos jóakarattal ezt a tanácsot adta neki:

— Hanem azt mondom önnek, kedves barátom, hogy valamiképp Szalontára ne menjen, a hol az ön Alter-egoja, az én Feri öcsém lakik: mert a milyen nyakas kálvinista nép az a szalontai, ellensége minden babonának, kísértetnek, kitélik tőle, — hogy lelövi a Ferencz ur árnyékát...

Színházunk munkaterve.

Debreczen, szept. 1.

A színházi bizottságot még nem hívták egybe; e szerint nem mondhatjuk előre, hogy vajjon a bizottság helyben fogja-e hagyni azt a névsort, melyet a szinigazgató benyújtott. Lényeges változtatást nem várhatunk, bár a „javított“ kiadásra ennél a névsornál nagy szükségünk volna. Nem várhatunk valami nagy változtatást, mert éppen a bizottság kötötte meg a saját kezét azzal, hogy a szinigazgatónak halasztást adott maig a névsor benyújtására. A színházi szezon pár hét múlva megnyílik; e pár hét alatt, még ha tesz is a színházi bizottság alapos ellenvetéseket a gyarló névsor ellen, nincs módjában a szinigazgatónak arra, hogy a kifogásolt tagok helyébe másokat, olyanokat szerződtessen, a kik elsőrendű szinpadunkon szégyen nélkül megállják helyüket.

A színházi bizottság tagjai egyenkint „sörényes orozlánok“; de mihelyt összeülnek és kivált, ha a szinigazgató jelen van az ülésen, melyen az ő működése fölött mondanak, ránézve gyakran kellemetlen bírálatot, — akkor a bizottság tagjai ellágyulnak és engednek. Soha sem volt az szokásban, hogy a színházi bizottság üléseire a szinigazgatót is meghívják. Éppen azért határozottan roszalandónak találók, ha a névsor bírálatát végző bizottsági ülésre a szinigazgatót csak azért is meghívják, mert, mint ő kérte: „fölvilágosításokkal kíván szolgálni.“ A beadott névsor ugyan nagyon rászorul a fölvilágosítás-adásra; a direktor talán adhat is holmi lényegtelen körülményekre fölvilágosítást, — de arra nem fog mentséget mondhatni, hogy az a névsor miért olyan gyöngé.

Bármiképp is határozzon a színházi bizottság, fogadja bár el a névsort, vagy nem, — egy másik lényeges kérdés társul a társulat összességének megoldatlan kérdése mellé: van-e Leszkay András szinigazgatónak határozott munkaterve a téli szezonra?

A művezetőségnek szoros kötelessége lett volna már a névsorral együtt benyújtani a munkatervet, mint azt minden modern színház artisztikus vezetője megteszi; a társulat egybeállított tagjainak művészetéhez mért általános műsornak mellékelve kellett volna lennie a névsort tartalmazó beadványhoz. Csakhogy az a könnyűvérű gazdálkodás, az a minden művészi ambíciót nélkülöző, rendszertelen kapkodás, mely élesen kidomborodik az egész Leszkay-érán, nem képes megállapodni olyan irányban, mely a debreczeni színház hagyományos méltóságával és emelkedett művészi nivójával megegyeznék.

Az elmúlt szezonban láttuk, hogy a mily értelmetlenül, összekapkodva volt összetoborzva a társulat, épolj értelmetlenül volt egybeállítva a műsor is. Nem hisszük, hogy készakarva dolgozott úgy a művezető, a mint azt tette; úgy lehet, hogy az egymás előtt többnyire ismeretlen új tagok tehetségeinek, egyéni hajlamaik különfelesége kötötte meg a művezető kezét, — ezt megengedjük; de azt a primitív, majdnem minden művészi jelleget nélkülözőt „savanyu komikum“-ot, mely az elmúlt szezon karakterizálta, — azt határozottan a művezető indolenciájának,

annak a tulságos elbizakodottságnak tudjuk be, melylyel magát a művezető a debreczeni közönség kegyében állandó lakosul hitte.

Mi volt az általános jellege az elmúlt szezonnak? Jellemzőbb választ nem lehet reá találni, mint azt: „Szinházi képtelenségek!“ Matróz-táncz, lepke-táncz, — egyéb táncz; gyarló nyári férczelmények, orczapíró francia vodvill, a selejtebb fajtából. Alig-alig maradt egy-egy periódus, melyen ismét egyhangu iméltésben láttunk operetteket, a melyekben a tagok már szinte elvesztették a kedvüket a játéktól; alig maradt egy este a magasabb fajta klasszikus darabokra, a társadalmi szinművekre és az igazi szalon-vigjátékokra. Ha szorított is helyet egy némelyik ambíciózus tag valamely művészi estére, sajnosan kellett látnunk, hogy a művezetőnek vagy értelmelenséggel, vagy elfogultsággal, vagy a magyar vidéki szinészetről hagyományos részrehajlással eszközölt ferde szereposztása sietett megölni azt a hatást, melyet különben el lehetett volna érn.

Akkor, mikor segíteni kell valamely befészkelődött bajon, még az amputációtól sem szabad visszariadni; így vagyunk ezzel a mi színházunkkal is. A szinügyi bizottságnak egyik nemes hivatása, hogy lelkiismeretesen ellenőrizze a heti műsort, sőt nem ártana a szereposztást is figyelemmel kísérni. Ha aztán az ellenőrzés, a revízió daczára az idén ismét megkísérlené a színház igazgatósága és művezetősége, hogy a közönség jóhiszeműsége: kihasználják, akkor csak az amputáció segítene.

A színházi bizottság nemes hivatásához tartozik, hogy előre tájékoztassa magát a jövő szezon művészi jellege felől. Szerzett-e be az igazgató eredeti és fordított jó újdonságokat? mit szándékozik a magyar szinművelés jelenlegi termékei közül színrehozni? vajjon látjuk-e szinpadunkon Vörösmarti, Jókai, Teleki László gróf, Szigligeti, Szigeti, Csiky, Dobsa, Dóczy, Berczik, Bartók, Toldy István, Rákosi Jenő szinműveit?

Az idegen szerzők közül mely irányt szándékozik kultiválni? A klasszikus iránynak hajlandó-e nagyobb teret engedni; Shakespeare, Molière, Schiller, Moreto stb. a műsoron lesznek-e?

Hát a népszinművek közül, Deréki és Pungur lesznek-e a debreczeni színház írói, vagy Tóth Ede, Csepregy, Rátkay, Szigligeti, Szigeti, Lukácsi, Abonyi, Tóth Kálmán stb.?

Mind olyan kérdések, melyekre nagy felkiáltó jellel ellátott választ van jogunk várni és mert félt, hogy csak nyugvójelet láthatunk majd, — szinte tartózkodva szólnak az operettől, mely a múlt szezonban számára nézve nagyon szegény volt. Újdonság tekintetében pedig unikumkép láttuk „Madaraszt“ és „Kis Molnár“-t; a többi újdonság úgy elenyészett, mintha nem is lett volna. Pedig a sóhajok hidja helyett a Suppé, Millöcker, Lecocque, Planquette, Audran, Sullivan operettjeit nagyobb élvezettel hallgattuk volna.

Ime t. színházi bizottság, körvonaloztuk azokat a teendőket, melyeket teljesíteni tulajdonképen a szinigazgatónak kellene. Sokat elhallgatunk, merő jóindulatból, kiméletből, sőt egyéb tekintetektől — a t. bizottságnak hagyván fel a továbbiakat.

N A P I H I R E K.

Határidő naptár.

Nagy sétahangverseny vasárnap és ünnepségen d. u. 6 órakor a Margit-fürdőben.

Muzeum a kollegiumban a közönség számára nyitva van vasárnaponként 10-től 12-ig délelőtt.

Anyakönyvtár a kollegiumban a közönségnek nyitva pénteken 11-től 12-ig.

Nyilvános olvasóterem a kollegiumban aug. 1-ig zárva.

A ktr. ítélő tábla hivatalos órái d. u. 8-12-ig. d. u. 2-5 óráig. — Az igtató, kiadó hivatali és az irástár nyitva d. u. 9-11, d. u. 3-4 óra közt; vasárnap és ünnepségnap d. u. 10-11 óra közt.

Szeptember 11. A debreczeni munkás dalegyesület zászlófelavatási ünnepélye a Margit-fürdőben.

Szept. 18. A debreczeni termény- és áruraktár részvénytársaság közgyűlése a városháza nagyteremében.

— **Évnyitó istentiszteletek.** Egész kis busujárás volt ma Debreczenben. A város legtöbb iskolájának növendékei szépen sorakozva, katonás rendben ellettek a templomokat az évnyitó istentiszteletek alkalmából.

— **Gyapjumosó-gyár a Hortobágyon.** A debreczeni gazdasági egyesület tagjai már régen érezték szükségét annak, hogy a debreczeni vidéki nagy gazdaságokban tenyésztett juhok gyapjájának mosása végett valamely alkalmas módot kellene keresni; az egyesület tagjai kik többnyire szintén juhtenyésztő gazdák, tekintve azon körülményt, hogy a nyírott gyapju mosása a fenálló gyapjumosó-gyárakban nagyon költséges, azt a megoldó módot találták legalkalmasabbnak, ha itt közelben, valamely arra a célra alkalmas területen, egy gyapjumosó-gyár létesítenék. Erre a célra (nagyon alkalmasnak mutatkozott a Hortobágy, melynek vize, sziktartalmánál fogva a legjobb, amit e célra felhasználni lehet. A gazdasági egyesület azonban kénytelen volt egyelőre elejteni a mosó-gyár fölépítésé-
eszméjét, miután az ez ügyben annak idején a kebeléből kiküldött bizottság, alapos tanulmányozása után e dolognak, olyan költségvetést terjesztett a gazdasági egyesület plenuma elé, mely költségvetést az egyesület a saját tőkéjére való tekintettel magasan talált. Már-már napirendre tért ez ügy fölött az egyesület, midőn Budapestről, tekintélyes helyről az az előnyös ajánlat érkezett az egyesülethez, hogy egy fővárosi elsőrendű intézet hajlandó lenne a Hortobágyon egy, a kívánalmaknak megfelelő gyapjumosó-gyárat még az idén felépíteni, ha a gazdasági egyesület, vagy legalább annak kiválóbb tagjai 20-30 ezer forint tőkével részt vennének a gyár felállításában. A gazdasági egyesület e kérdést a ma tartott választmányi ülésen szándékozott tárgyalni, azonban az idő előrehaladott volta miatt a legközelebb tartandó vál. ülésre halasztotta el.

— **Csathó Ferencz kir. táblai tanácselnök,** ki egy idő óta gégebajban szenved, a veres-kereszt egylet kórházában időzik, bajának orvoslása ezéjéből.

— **Boczkó Sámuel rendőrfőkapitányunk** tegnap délután hazaérkezett, szabadság idejét félbeszakította s a mai napon a rendőri ügyek vezetését is átvette. Távolléte alatt sajnosan nélkülöztek érdekelt körökben az ő erőyes, de mindenkor tapintatos eljárását; így tehát csak szíves örömmel regisztrálhatjuk, hogy a hivatal feje ismét itthon van s rendnek muszáj lenni!

— **A kir. itélőtábla** szüneti vegyes tanácsa polgári ügydarabot feldolgozott 171-et, büntető ügyet elintézett 73 at. Összesen tehát 244-et.

— **A levélhordók szaporítása.** Régi óhaj, régi vágy volt az a debreczeni közönség részéről, hogy a városunkban napról-napra emelkedő nagy forgalom tekintetbe vételével a levélhordók száma a szükséghez képest szaporíttassék. Debreczen város kereskedelmi fejlődése is olyan lendületet nyert, hogy a postai levél kézbesítés sürgősbitése égetően szükségessé vált. Ezen az állapoton segíteni akar a debreczeni postafőnökség és a levélhordók számát kettővel szaporítani fogja. Eddig hét levélhordó kézbesített a városon s ezután kilencz fog. A levélhordási teendőkre beosztani szánt két postai alkalmazott már Debreczenbe érkezett, hol addig, míg a fegyvergyakorlatra berukkolt szolgálók állásaikat ismétlenül elfoglalhatják, helyettesítésüket végzik. E hó végéig azonban már kilencz levélhordó elégit ki városunk közönségét.

— **A t. főorvos közegészségügyi javaslata.** Dr. Sárváry Gyula t. főorvosunk a tegnapi napon a közegészségügyi vizsgálatokból merített tapasztalatok folytán javaslatokat terjesztett a tanácshoz, melyben szól Debreczen köztisztaságáról, melyet is elég rendesnek talált s úgy látszik a közönség úgy a járvány és büntetés iránti félelméből, mint jóindulatából elég szívén

viselte a hatóság által kiadott óvintézkedések foganatosítását. De merültek fel a közegészség és köztisztaság érdekében oly mulasztások, melyeket ezenül okvetlenül rendszabályozni lesz szükséges. A sertéstartást illetőleg több ízben nem lettek foganatosítva a szabályrendeletek. A sertés-ólak, etetők, de különösen a sertésfürdők még mindig egészségtelenné teszik az udvar levegőjét. Az utczák tisztántartására is több gondot kell fordítani nemcsak a gazdáknak, de a hatósági bizottságnak is. A csatornák hálózatait czélszerűtlennek véleményezi, konstatálja, hogy a csatornák több esetben fojtó gázt terjesztenek, nem ritkán miazmákkal fertőtelenítik meg a levegőt. De legnagyobb bajnak mondja a vízhiányt. A vízszükségletben szenvedő lakosság érdekében sürgősen kéri a vízvezeték intézmeny létesülését. S míg ezen intézmény létesülést nyerne, addig is a közegészségügy érdekében legalább husz közkutnak furatását kéri sürgősen az illetékes hatóságtól.

— **A debreczeni szobrázok kiállítása.** Nagyon kevesen lehetnek Debreczenben olyanok, kik tudtával birnak annak, hogy városunkban a szobrázatsnak is vannak lelkes hivei. Nem nagy számmal ugyan de számottevő erővel, kik valamennyien érdekesebb dolgot is képesek produkálni. Ez idő szerint minden tehetségüket épületekhez szükséges díszítések előállításával fordították, de utóbb magán körben azt határozták el, hogy szoborművek kiállításával lépik meg a közönséget. Valóban csak örvendeni tudnánk azon ha a művészet ez ága is fejlődésnek indulna Debreczenben, Mindenesetre a szobrázokon áll; ha éreznek elég erőt e kiállításához, tegyék meg a szükséges intézkedéseket. Az elismerés és jutalom — ha arra érdemesek — bizonyára nem fog elmaradni.

— **A munkás dalegylet minősítése** ezimén lapunk tegnapi számában megjelent újdonságunkra vonatkozólag kijelenthetjük, hogy illetékes helyen mit sem tudnak a nevezett kényes tartalmu rendőri végzéről. Megvagyunk különben győződve róla, hogy az az egyesület, melynek derék, kifogástalan viseletű iparos tagjai vannak s melynek élén, mint igazgató Szabolcska Mihály áll nem hallgatná agyon azt a végzést, mely legfellebb okszkurus emberek tulhajtott alázatosságának rosszul választott eszköze. A munkás dalegylet maga tenne lépést, hogy az ilyen hír teremdjének becsületsértési per szakadjon a nyakába.

— **Dal és zene estély.** A debreczeni dalegylet szept. hó 3-án, szombaton, a nagyerdei vígadóban Mácsay Sándor karnagy vezetése és Rácz Károly zenekara közreműködése mellett zártkörű dal és zeneestélyt rendez, melyen a dalegylet által Budapesten nyert versenydíjat is bemutatja az egylet. A dalestély műsora a következő: „Honfi dal“ Gaálól. „Fajó emlék“ Zimától. „Ebresztő“ Poldinitől. „Nyisd ki rózsám“ Zimaytól. „Honfi dal“ Rigertől. „Muzsikálnak“ Lányitól. „Ossián“ Benschichtől. Belépti-díj személyenként 1 frt. — Családjegy 3 személyre 2 frt. Kezdeté este 7 órakor. Egyleti alapító és pátoló tagok szabadjegyeiket használhatják. — A szabaejegy 3 személyre érvényes, — a család többi tagja a beléptidíj felét vagyis 50 krt fizet. Alapító vagy tagsági aláírást a pénztár a dalestélyen elfogaó. A kiknek partoló tagsági szabadjegyük folyó évi június hó végével lejárt, sziveskedjenek aláíratkozni, hogy a szabadjegyek kiállíthatók s a dalestélyen már érvényesíthetők lehessenek. A meghívók kívánatra előmutatandók.

— **A bejelentési hivatal** augusztus havi működéséről betérjeszteite jelentését a r. főkapitánysághoz. E szerint a múlt hóban 5205 lakásváltás lett bejelentve, melyből a rendes lakókra 1763, cselédekre 1995 esik. Szóbeli megkeresésre 1752 esetben adott a hivatal választ. A posta 435 levéllel — e közt ajánlott és pénzes volt 60 — keresett utbaigazítást. A mai napon délig 115 cseléd változás lett bejelentve, a mi eléggé bizonyítja, hogy mennyire szükséges volna a cselédügyi mizériákat valahára rendezni.

— **Kinevezések.** Az igazságügyminiszter kinevezte: Szántay Géza hajdunánási járásbírósi aljegyzőt és dr. Nagy László debreczeni gyakorló ügyvédet, a debreczeni

törvényszékhez jegyzőkké. — **Farkas Géza,** ki huzamosabb ideig volt alkalmazva a debreczeni üzletvezetőségénél, a poprádvölgyi helyi érdekű vasut főkönyvelőjévé nevezetett ki.

— **Kimutatás.** A debreczeni kir. itélőtábla ügyforgalmáról és tevékenységéről szóló kimutatást augusztus hóról elkészítette Seipel Sándor irodaigazgató. E kimutatás szerint, kiosztott augusztus hóban polgári ügydarab 1909, büntető ügydarab 1178. Azaz összesen 3087. Ebből elintéztetett aug. 31-ikéig bezárolag, polgári ügy 340, büntető ügy 220. Összesen tehát 560. Hátralék ez idő szerint augusztus hó végén maradt polgári ügydarab 1564, büntető 957, összesen hátralék tehát 2527.

— **Személyi hir.** Udvary Imre, a nagyváradai postaigazgatóság tagja, osztálytanácsos, a debreczeni postahivatalnál bevégezte a rovacsolást s még tegnap el is utazott városunkról.

— **Megőrült a vonaton.** Egy helybeli uri asszony: V. I. utazott a múlt vasárnap Beregszászra, hogy rokonait meglátogassa. Mikor Nyiregyházán tul jártak, utitársai rémulve látták, hogy a hölgy hirtelen felugrik, kidobálja ékszeréit az ablakon, azután letépi magáról a ruhát, kiabálva, hogy ő meg akar fürödni a Sóstóban. Fejével betörte a kocsi ablakát s ki akart ugrani, de utitársai lefoglák. Külön kocsit adtak ezután neki s a kalauz felügyelete alatt szállították Beregszászra, a hol rokonai gondozására bízták. Két nap alatt a beteg egészen lecsillapodott, úgy, hogy vissza lehetett hozni Debreczenbe. Nem lehetetlen, hogy a rettentő hőség idézte elő a különben is már régóta idegbajban szenvedő szegény asszony rohamát.

— **A debreczeni gazdasági egyesület,** ma délelőtt a gazdasági tanintézet tanácstermében választmányi ülést tartott, melyen a hortobágyi állatbemutató és állatdíjazás összes számadásait vizsgálta felül a Domokos Kálmán elnöklete alatt, Koszorus Lajos és Szabó Miklós tagokból állott bizottság. A számadások mindenben talaltatván, a város hatóságához fognak fölterjesztetni. — A földmívelésügyi miniszter által adományozott, 1480 forint értékű aranydíjakból 296 forint megmaradván, ez összeget a miniszter intencióihoz híven, az egyesület választmányja, a miniszternek kifejezett halás köszönete kapcsán, visszaküldte.

— **Sikkasztás a debreczeni postahivatalnál.** E czimén megjelent újdonságunk kiegészítéséül közölhetjük még a következőket: A debreczeni postahivatal tisztikara hivatalos titoknak tartja az egész felmerült esetet, de azt a vizsgálatot is, melyet e dologban a nagyváradai postaigazgatóság megindított. Ha vád alá helyeztettek is szolgálak, ezzel még nem adhatni olyan nyomatékot a dolognak, hogy ezzel a közönség bizalma a postával szemben meglazíttassék. Tény, hogy a nagyváradai postaigazgatóság vizsgálatot indított; de hogy ezt minő eredményre vezethetik vissza, a végmegoldásig nem lehet tudni. — Az egész esetnek, melyet lapunk a kiszivárgott és a nyilvánosságtól el nem zárhatott adatok nyomán megirt, alapja van. Bizonyosságul szolgál ennek az a körülmény, hogy a nagyváradai postaigazgatóság intézkedésére ma már a törvényszéknel van az ügy, a hol Kolbentha y er Kálmán vezeti a vizsgálatot.

— **A debreczeni ártézi kutról** egy öreg debreczeni polgár azt álmodta, hogy pompás ivóvíz buggyant ki belőle. Az öreg polgártárs egyik öse Potifárnak fejtegette az álmokat s mint azok beteljesedének egykoron, úgy bizott vala ő is álma fejtesében, hogy majd beteljesedik ma. Ma reggel felment a városháza 30 fokos melegű szobáiba s ott a fő-fő atyák előtt elmondotta, hogy mit álmodott. Felbuggyant — ugymond a koiera ellenes pompás ártézi víz — furassa hát tovább a nemes város a kutat. Hallgasson ó rá, álmanak teljesedésbe kell mennie. A város atyái összenéznek s aztán jót nevetve sugják oda az öregnek: „Bátyám uram, ilyent már csak álmodni lehet“ . . . A mi polgártársunk még így sem hagyta annyiba a dolgot. —

Lutriba tett három számot. A város vesztett, — ő meg t e r n ó t akar az ártézi kútból csinálni.

— **A kolera közel van.** Debreczen város a következő hirdetést bocsátotta ki. Az ázsiai cholera a határokhoz közvetlen közeledése, és Hamburgban fellépte miatt, a nagym. m. kir. Belügyminiszter ur 1892. évi 65851. VIII. sz. rendeletével elrendelte, hogy a Galicziából, Bukovinából és Német-orzágból érkező utasok, ott, ahol megszállanak, 5 napig orvosi felügyelet alatt tartassanak, és egészségi állapotukra nézve gondos figyelemmel kíséressenek, hogy cholera betegségük felmerülése esetén gyógykezelés alá vették, és a kellő óvintézkedések halasztás nélkül megtétethessenek. Felhivatik ennél fogva a lakosság, különösen pedig a vendéglősök, szállodalajdonosok és általában szállást adók, hogy ugy magán, mint közérdekből, mindazon utasokat — kik Galicziából, Bukovinából és Német-orzágból érkeznek, — a bejelentési kötelezettségen kívül — a rendőrfőkapitányságnál haladéktalanul jelentésként be, hogy azok orvosi megfigyelés alá vétele azonnal fogantósítható, s szükség esetén a kellő óvintézkedés azonnal megtehető legyen.

— **Nagy tűz képe** tűnt fel tegnap este városunk déli oldala felől, mely az egész láthatárt biborszinbe öltöztette. A debreczeni tűzoltóság telephonon át intézett kérdést a toronyórhöz, hogy hol és merre van a tűz, a ki visszajelentette a dolgot, hogy a tűz messze a várostól valahol az újföld mellett van. A biborpiros tűzfény csaknem tíz óráig este látszott s azután lassan letűnt.

— **A heves-nagykunsági ref. egyházmegye** rendes őszi közgyűlését az idén Mezőtúron tartja meg szeptember 21-én. A mezőtúri ref. egyház ez alkalommal fogja megülni nagytemploma 100 éves fennállásának emlékünepét.

— **Magán telephon huzal.** A kereskedelemügyi miniszter Berger Rösler és Horváth cégnek megengedte, hogy magán használatra szolgáló telephon huzalt vezessenek a nyulas melletti téglavetőjükből be a városi irodába.

— **Zászlófelavatási ügyében** tegnap este a törekvő és derék iparosokból álló munkás dalegyesület választmányi ülést tartott, melyen az ünnepséggel járó jelentősebb dolgokat beszéltek meg. A választmány tudomásul vette, hogy az ünnepélyre t i z e n h a t koszorú leány fogadta el a tisztséget s hogy ugyanannyi vőfély fogja megjelenésével az ünnepély díszét emelni. A felavatási ünnepségre impozánsul díszítik fel a Margit-fürdő nagytermét, amelynek színpadján folyik le a felavatás. Este a táncvigalom kezdete előtt a dalegyesület díszes csoportozattal lepi meg a közönséget s táncvígalmal elegáns-zászlóalakú tánczenédet osztanak szét. Megemlíthetjük még, hogy azok, kik érdeklődnek az impozánsnak ígérkező ünnepélyesség lefolyása táncvígalmal, vagy diszembje iránt, jegyeket előre válthatnak a Zech József rózsatéri vendéglőjében, vagy Borsy és Farkas czegléd-utcai kereskedésében.

— **Lopás.** Csunyan visszaélt a gazdája bizalmával egy cselédeleány a Széchényi-utcán, az Ambrus-féle házban. Egy szép estén összeszedett a házpál minden fülöncsiphető dolgot. Ágyneveket, ruhaneműket, mindennemű apróbb tárgyakat s megszokott vele. A rendőrség kutatja a tolvaj cselédeleányt.

— **A „péntekesek.”** Nem holmi új erdélyi szektáról van szó, a melynek tagjai a pénteket ülik meg az ók felekezetiük vasárnapjával, — hanem városunknak több derék ifjúról, kik a péntek estét választották arra, hogy önkéntes adományokkal ünnepnapot szerezzenek a szegénysorsu iskolás gyermekeknek. A nyári szünet után holnap este tartják meg első összejövetelüket a szokott helyen, hogy a jótékonykodás oltárára, a közös pénztárba elhelyezzék a heti 10 krajczáros adományokat, melyeket a szegénysorsu iskolás gyermekek téli ruhával való ellátására fordítanak.

— **Szegény vándorló legény.** Tegnap este kevéssel kilencz óra előtt, egyik külvárosi ház ablakján rongyos vándorló legény kopogtatott be és azért könyörgött, hogy éjjelre bocsássák be. Az utcán nem maradhat, mert a rendőrség elcsipi, nyugodtan szeretné hát tölteni az éjszakát. A külvárosi ház lakói megszánták a könyörgő vándorlegényt s bebocsátották az udvarra. Alig hogy visszafeküdtek, gyenge zörgés hallatszott a

kapu felől, mintha valaki azon erőlködne, hogy a zártleveszítse. A ház gazdájának egy gondolata támadt s azonnal az udvaron termett. A kapunál csakugyan nagy erőlködésben találta a szegény vándorló legényt, aki időközben tisztességesen felpakolt a nyitott ablaku kamarában. A gazda fülön csippte a szegény vándorlót s ugyancsak elnászpárolta. Akkor sült ki, hogy a szegény vándorló ruhájába bujt kétes existencia egy asszony, aki így ravasz furfanggal akart lopni. Azután térdre borulva könyörgésre vette a dolgot s a gazda megszánva kergette el.

— **A debreczeni bucsusok.** Szeptember hó 8-án, kisasszony napjának ünnepén minden esztendőben tömegesen gyűlnek össze a róm. kath. hívek közül azok a templom előtt, akik a Mária-pócsi bucsuban részt akarnak venni. A készülődések már most folynak s az idén is sokan vesznek részt a Mária-pócsi bucsuban.

— **Kutfurási vállalat képviselősege.** A verseczi Seidl cég Weisz és fia debreczeni kereskedőket bízta meg azzal, hogy kutfurási vállalatukat Debreczenben képviseljék. Weisz és fia ettől ujjabban elállottak s a nevezett cég debreczeni képviselőségét Szepessy Gusztávra ruházta rá.

— **Zeneestély.** Ma este Rácz Károly a Weber Izidor sörszarnokának udvarhelyiségében zene estélyt rendez.

— **A magyar kir. meteorológiai intézet** időjelzése szeptember 1-én:

(Távirati tudósítás. Érk. 3 óra 40 p.)

ä = változó felhőzet, c = száraz, m = meleg.

Legujabb.

A kolera közeledése.

A kolera Hamburgban még egyre erősen szedi áldozatait, sőt most már több esetet constatáltak Berlinben és Németország más városaiban, valamint egyes tartományaiban is, úgy, hogy e miatt a német császár lemondott tervezett multságáról, a gottenburgi vadászatról, mivel nem akarja népét a veszedelem ideje alatt elhagyni. Ugy látszik, végre-valahára nálunk is lemondtak a pusztá papiros-intézkedésekről, — legalább erre mutat a belügyminiszternek az a legujabb rendelete, melylyel kiküldötte a közegészségi felügyelőket a határszéli vármegyékbe, hogy személyesen győződjenek meg róla, miképp foganatosították ott az óvintézkedéseket. Akcióba lépett a kereskedelmi miniszter is, megtiltván a kolera behurcolására alkalmas tárgyak behozatalát; e mellett a főváros is több olyan intézkedést foganatosított, melyek némi reményt nyújtanak arra nézve, hogy a járvány esetleges kitörése nem talál bennünket egészen készületlenül.

A kolera állásáról a következőket jelentik hivatalosan Berlinből:

Hamburgban aug. 30-án 425 ember betegedett és 20 halt meg kolerában. Berlinben aug. 30-án hárman betegedtek meg. Az első kolera-beteg, Frohnert asszony, tegnapelőtt meghalt. Altonában 28-án 11 kolera betegedés fordult elő, 29-én 30 megbetegedést és 8 halálesetet számláltak. — Magdeburgban két megbetegedés és egy haláleset fordult elő. — Lübeckből ma két megbetegedést jelentenek. — A stadei kerület öt helyiségében augusztus 21-től 27-ig 16 ember betegedett és 4 halt meg kolera következtében. 30-dikán két ember halt meg. Altonán kívül a schleswigi kormányhatósági kerület hét helyiségében tegnap 12 megbetegedés és öt haláleset fordult elő. Meklenburg-Schwerinben 28-án két helyiségben két személy kolerában és kettő koleraszerű tünetek közt betegedett meg. Szász-Altonában tegnap 1 kolera-betegedés fordult elő halálos kimenetellel.

A fővárosi rendőrséget figyelmeztették ma egy távirat nyomán, hogy hamburgból érkezett család elkerülte Bécsben az orvosi vizsgálatot s egyenesen Budapestre utazott. Kiss József színésznőről, feleségéről és kis lányáról szólt a távirat, a mely azonban oly későn jött Budapestre hogy mire a rendőrök kimentek a pályaházba, a bécsi vonat utasai mind elszéledtek. A dezinficiáltatlan a familliat egész nap kerestek a városban de nem akadtak rá.

REGÉNY CSARNOK.

A végzet.

— Regény. —

Írta: Francisco de Renzis.

47.

Mialatt a játék lassan folytatott, nem egy nézett a jelenlevők közül titokban Fornerire, hogy váratlan megjelenésének okát megtudják, de a bankár hozzáférhetetlen volt. Az szemével Montigliana mozdulatait követte. A fenséges fellépésnek, milyennel előbb birt, minden nyoma eltűnt arczáról.

A kártyák kedveztek neki, a balga szerencse hízelt neki. De ő nem is vette észre, hogy 20,000 lírát nyert, míg ezt Montigliana dühöngő mozdulata vele nem tudatá.

— Az ördög küldött téged ide, hogy valamennyiünket kifoszszál — kiáltá a gróf, ki bosszúságát, melyet vesztesége felett érzett, nem titkolhatta.

— Bizony az ördög nagy ur — felelé Forneri grimacehoz hasonló nevetéssel. — Az ördög, ki nem enged aludni, ki hazatérésemet megakadályozza, az ördög, kivel lelkem felől egyezséget kötnek, ha tudnám, hogy nem hamisan játszik. Nyerni akarsz? Kész vagy arra, hogy holnap reggelig tartsam a bankot.

— Valóban? — kérde valamennyi játzó.

— Holnaputánig is, ha szükséges feltéve, hogy komolyan beszélsz.

— Hopp. Embered vagyok. De arra nézve, hogy gyönyörűséget szerezzek neked s pénzemet kockára tegyem, — egyetlen egy feltételt kötik ki.

— Minden feltétel elfogadtatik — kiálták egyszerre az összes játékosok.

— Nos hát, holnap közületek kettő egy szíveséget tesz nekem.

— Két párba segédet kérsz?

— Eltaláltatok.

— Párba jod lesz?

— S miért nem? Meg kell jövedő vőmet ölnöm!

E szavakra Signor Forneri közömbösen s némán, de nyugalmában félelmesen, kezdé osztani a kártyákat.

XXI.

Valóban szabadok vagyunk s magunk urai Tetszésünk szerint szerethetünk, gyűlölhettünk, ölhetünk meg vagy tehetünk boldoggyá valakit: vagy automata bábok vagyunk, kik a láthatatlan szálakat, mely bennünket nem vezet, nem látják s engedelmeskedünk, hogy segítsenek egy fensőbb titkos hatalomnak.

Valóban a vaksorsok, mely éltünk eseményét egymáshoz fűzi? De hogyan lehet az, hogy annyi szétszórt erő, oly sokféle s különböző akarat, oly sok s egymással homlokegyenest ellenkező érdek hat közre egy tragikai sors előidézésére? Hogyan történhetik az, hogy a megoldás a csodálatos katasztrópha oly végtelen művészettel, mely Alistoteles törvényeit látszik követni, meg végbe, hogy bennünket bámulat s meghatottság fog el, egy megoldás, melyet egy költő soha se talált volna fel.

A megmérhetetlen tengerbe néha két hajó merült el összeütközésük következtében. Az egyik észak felől csak egy dió héjnak látszik, a másik pedig ellenkező oldalról bátorlalanul mutatja vitorlát, melyek az ember szeméi előtt egy galamb szárnyainál nagyobbak nem látszanak. E két hajó közül egyik sem látja a másikat, nem tudnak egymásról. Mindegyik tévelygés nélkül haladnak előre s boldogan vitorlázik a kék ég alatt a nyugodt, előtte barátságos hullámokon. A szél ezer mértföldnyire vethetné őket egytől, oly kicsinyek, hogy az ember azt gondolja soha sem találkozhatnak egymással ezen végtelen tengeren.

De az ég felhőbe burkolja őket: a sötét félelemgerjesztő éjben gond nélkül vitorláznak tovább erejökben, hajógerincek ügyes elkészítésében, s vitorlaik művésziesség ovétaiban bízva melyek arra hivatják, hogy az ellenséges elemekkel szembe szálljanak. Különböző irányban haladnak, egyik a másik által látszik vonzattatni, míg végre a fenyegető veszély legkisebb sejtelmé nélkül, a sötét éjben összeütköznek s mindkettő elpusztul.

(Folyt. köv.)

A kis lottó húzása.

— Augustus 31 —
Brüni: 30 55 18 58 5.

Idégenek nevsora.**Bika szálloda.**

Bitze Gusztáv Igló. — Ebenspanger Lipót birtokos
fiával N-Kanizza. — Schreiber Vilmos gazdálkodó Szarvas
— Lukács Konstantin plébános J. zsefnáza. — Gr. Inkey
Béla Somogy. — Maibaum kereskedő Bpest. — Krammer
utazó Bpest. — Prem József kereskedő Bécs. — Hoffman
kereskedő Bécs. — Steindler kereskedő Bécs. — Fleischer
birtokos Pályi. — Aich Ferencz birtokos fiával Bpest. —
Schleizinger utazó Bpest. —

Angolkirálynő szálloda.

Depol János Bpest. — Csanády Ferencz Vértes —
Grósz N. Szoboszló. — Buday Gyuláné Székelyhid. —
Manheim József Budapest. — C. H. Serson utazó Morva-
Ujváros. —

Frohner szálloda.

Strecker utazó Bpest. — Grünbaum utazó Bpest
— Roth Regina K-Várda. — Singer utazó Budapest. —
Rozenberg utazó K-Márton. — Klein Lipót utazó Bpest.
— Reichman Debreczen. — Engel utazó Bpest. — Grósz
borkereskedő Diószeg. — Farkas László Furta. — Gold-
berger és fia Bpest. — Fleischman utazó Bpest. —

Kaszanyitzky Endre

előbb KUHINKA ISTVÁN K.

DEBRECZENBEN,

ajánlja pontos kiszolgálat és
a legolcsóbb árakban elsőren-
dű gyártmányokból követke-
ző idény cikkeit, u. m. sza-
badalmazott fémzárral teljesen
légmentes

BEFÖZŐ-
és

CZUKROS ÜVEGEK

egyedüli raktárát, melyeket jószáguk foly-
tán a legjobban ajánlhatom; ugyszintén
mindenféle fehér és zöld, közönséges be-
föző- és ugorkás üvegeket, továbbá fagy-
lalt készítő gépek, fagyalt szelenczék,
hidegkávészaklétek, hűtő jégkészítők,
legjobbnek bizonyult szódavizgépek, non
plus ultra kávészaklétek, kerti lámpák,
mozdó asztalok, mozdó készletek, a leg-
jobbnek elismert Berndorfi alpaca és
china ezüst evőeszközök és díszáruak
jótállás mellett, Utazók részére legegyszer-
vűbb gyorsfűzők, kézi- és utazó tükrök,
zsebpoharak.

Vidéktmegrendelések pontosan teljesítetnek.

Férfi Chiffon ingek

a hirneves SCHROLL-féle Chiffonból,

1 frt 90, 2 frt 20, 2 frt 60.

Gallérok, kézelők, nyakkendők.

Harisnyák, keztyük.

Napernyők
ESERNYŐK.

Kész mosó gyermekruhácskák.

BRASSÓI POSZTÓK,

Tricot, Peruvien és Doskin

SZABÓ LAJOS FIAI
cégnél.

A bécsi bankegyesület központi letétpénztára és váltóüzlete

A bécsi bankegyesület
teljesen befizetett részvénytőkéje
25.000.000 frt. osztr. érték.
Fiókok Prága és Grácban.

Bécs,
I., Herrengasse 8.

Posta-check számla,
826.045 sz.

LETÉTPÉNZTÁR
és váltóüzlet Bécsben:
II. Praterstrasse 15 szám.
IV. Widener Hauptstrasse 8 sz.
IV. Mariahilferstrasse 75 szám.

A bécsi bankegyesület központi letétpénztára és váltópénztára, üzleti
ténykedését megkezdte. Az üzleti ágak, melyeknek különösen magát szenteli
a következők:

- Járadék-, záloglevél-, elsőbbségi kötvények, részvények és sorsjegyek,
nemkülönbön valuták és devisek vetele és eladása;
- Pénzbetétek átvétele kedvező kamatozás végett felmondási idővel
vagy a nélkül;
- Értékpapírok külön megőrzése és kezelése. Itt utalunk a Bécsi
bank-egyesület határozataira, melynek értelmében az értékpapírokat
a folyó számla forgalomba megőrzés és kezelés végett díjtalan
veszi fel.
- Szelvények és kisorsolt értékpapírok leszámítolása és pénz behajtása;
- Előlegek nyújtása értékpapírokra;
- Megbízások végrehajtása az összes bel- és külföldi tőzsdéken;
- Sorsjegyek és más egyéb értékpapírok kisorsolási veszteség elleni
biztosítása;
 - A kisorsolt értékpapírnak hasonló, még ki nem sorsolttal való
kicserélése általi kárpótlással;
 - A kisorsolás által keletkezett veszteségi különbözet kifizetése általi
készpénzeli kárpótlással;
- Sorsjegyek s más egyéb kisorsolható értékpapírok számvizsgálata;
- Valamennyi huzáshoz igérvények kibocsajtása.

Mindennemü megbízásoknak ugy a váltóüzletben, valamint levelezés útján
való legmegbízhatóbb kivitele, feltétlenül biztosított. — A megbízók érdekei
minden tekintetben megóvatnak s előmozdítottak, értesítések a legkimeri-
tőbb s legalaposabb módon adatnak, s a nehézségek valamint mindennemü
előnyök is, melyeket a tőkeerő az egyesületben szakértő tapasztalat útján
nyújtani képes, készséggel nyújtatnak.

Védjegy a cognac quint-
kivonat számára.

Cognac-quint-kivonat.

Kitűnő, egészséges és tartalmas cognac pillanat alatti készítésére, mely a va-
lódi francia cognactól semmiben sem különbözik, ajánlom e jónak bizonyult kü-
lönlegességet.

Ára 1 kilónak (elég 100 liter cognac készítésére) 16 frt o. é. Készítési uta-
sítás ingyen mellékeltek. Legjobb sikerért és egészséges gyártmányért kezeskedem.

Spiritusz megtakarítás

érhető el felülmulhatlan pálinka-erősítő-kivonatom által: ez az italoknak kellemes
erőteljes izet ad és csakis nálam kapható. Ára kilónként 3 frt 50 kr. (600—1000
literre) használati utasítással együtt.

E különlegességeken kívül ajánlom még valamennyi essenciámat, rum, szilvapálinka, törköly, fűkeserű,
valamint a létező likörök, szeszszitalok, eczet és borecet készítésére felülmulhatlan minőségben. Készítési
utasítások ingyen mellékeltek.

Arjegyzék ingyen.

Egészséges gyártmányokért kezeséget vállalok.

Pollák Károly Fülöp

essencia-különlegességek gyára PRÁGÁBAN.

(Tisztos képviselők kerestetnek.)

Női ruhaszövetek, gyapju Voile-ok.

MOSÓ VOILE-ok, BATIST, ZEPHIR, ATLAS-SATIN,

Vásznak. Kész fehérneműek.

SZÖNYEGEK, FÜGGÖNYÖK,

ágy- és asztalterítők,

SZABÓ LAJOS FIAI cégénél.

Leszállított áruk az egész idény alatt.

Valódi francia és angol
SZERSZÁMOK,
minden iparághoz s minden darab mellett
jótállás.

Épület vasalások és kátrány tető lemezek.
Rudvas, lemezek, vastartányok, legfinomabb öntött acélok és fémek.

Gazdasági, kerti.
HAZI ÉS KONYHAFELSZERELÉSEK.
Kerti lóczák és vasbutorok, árnyékszék closették és vízvezetési kagylók.
Agyag és vaskályhák, konyhák.
Tizedes és egyensúly mérlegek
legjobb minőségben.
Peronospora szőlőpenészgomba fecskendőgépek
legjobb rendszer (részletfizetésre is).
Tűz és betörés elleni
Pénzszekrények,
kirakat és ajtó-acsélredőnyök.
Legolcsóbb beszerzési forrás.
(Képes árlap minden szakmára nézve ingyen és bérmentve.)
TÓTH GYULA
előbb **TÓTH LAJOS** és Társa
vasnagykereskedés Debreczen, városházában.

Thieszen Hermann
Darabos-utca 988. számú ház.
Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására juttatni, miként **kárpit (tapeta) raktáramat** a legujabb mintákkal dusan felszereltem s azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a legizlésebb és legdivatosabb mintákkal szolgálhatok. Ugy helybeli mint vidéki **tapetirozások**at külföldről hozott és a legteljesebb szakismerettel bíró munkásokkal szerény feltételek mellett eszközölhetek. Magamat szives jóindulatukba ajánlva vagyok
tisztelettel,
THIESZEN HERMANN.

"THE GRESHAM"
életbiztosító társaság Londonban.

Magyarországi fiók:	Ausztriai fiók:
BUDAPEST.	BECS,
Ferencz J. tér 5. 6,	Gisellastrasse 1. sz.
a társaság házában.	a társaság házában.

A társaság vagyona 1891. június 30-án ... frank 117.550.797.—
Évi bevétel biztosítások- és kamatból 1891. június 30. " 20.725.259.—
Kifizetések biztosítási és járadéki szerződések és visszavásárlások stb. után a társaság fennállása óta (1848) ... " 249.311.449.—
A legutóbbi 12 havi üzleti idő alatt a társaságnál értékig nyújtattak be ajánlatok, miáltal a társaság fennállása óta benyújtott ajánlatok összértéke ... " 1.728.184.555.—
Értékre megy. — Prospektusokkal és díjtáblázatokkal, melyek alajján a társaság kötvényeket kiállít, továbbá ajánlatokkal díjmentesen szolgáltat az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb városában az ügynök urak és a magyar és osztrák fiókok.
Fügynökség:
Debreczenben, Cegléd-utca 2156. h. szám.
Simonyfi féle házában.